

भाकृअनुप – राष्ट्रीय चावल अनुसंधान संस्थान
ଭା.କୃ.ଅନୁ.ପ.-ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ, କଟକ-୭୫୩୦୦୭
 (An ISO 9001: 2015 Certified Institute)

କୃଷି ସୁଚନା ସେବା (ଧାନ)

୨୦୨୩ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସ ଦ୍ୱିତୀୟ ପକ୍ଷ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି

ଢ଼ିପ ଜମିରେ ବୁଣା ଧାନ

- ଢ଼ିପ ଜମିରେ ଘାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଘାସ ଗଜା ହେବାର ୮- ୧୦ ଦିନ ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଘାସ ୨-୩ ପତ୍ର ହୋଇଥିବା ସମୟରେ ଏକର ପ୍ରତି ଘାସମରା ଔଷଧ ବିସ୍ଫୋଇରିବାକ୍ ସୋଡିୟମ୍ ୧୦% ଏସ୍.ସି. ୧୨୦ ମି.ଲି. ୧୩୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ଫେନୋକ୍ସାପ୍ରୋପ୍ - ପି. ଇଥାଇଲ୍ ୯ ଇ.ସି. (ରୋଇସ୍ ସ୍ଵାର୍) ୨୬୦ ମି.ଲି. ଧାନ ବୁଣିବାର ୨୦ ଦିନ ପରେ ମାଟିରେ ବତରଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ବର୍ଷାଶ୍ରୀତ ଉଚ୍ଚାଜମି ଯେଉଁଠି ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇନାହିଁ ସେଠାରେ ଆଂଗୁଳି ଘାସମରା ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ନତୁରା ହାତରେ ଘାସ ବାଛନ୍ତୁ । ଘାସ ବଛାପରେ ଏକର ପ୍ରତି (୨୬ କି.ଗ୍ରା. ଯୁରିଆ) ପିଲସାର ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଶୁଖିଲା ବୁଣା ଧାନ :

- ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଶୁଖିଲା ଧାନ ବୁଣିଥିଲେ ସେଠାରେ ଘାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଘାସ ଗଜା ହେବାର ୮-୧୦ ଦିନ ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଘାସ ୨-୩ ପତ୍ର ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଏକର ୧୨୦ ମି.ଲି. ବିସ୍ଫୋଇରିବାକ୍ ସୋଡିୟମ୍ ୧୦% ଏସ୍.ସି. ୧୨୦ ଲିଟର କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ତେୟରରେ ୮ ଟାଙ୍କି ଦ୍ରବଣ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଏକର ପ୍ରତି ୨୬୦ ଗ୍ରାମ୍ ଫେନୋକ୍ସାପ୍ରୋପ୍-ପି. ଇଥାଇଲ୍ ୯ ଇ.ସି. (ରୋଇସ୍ ସ୍ଵାର୍) ସହିତ ୫୦ ଗ୍ରାମ୍ ଇଥୋକ୍ସି ସଲଫ୍ୟୁରନ୍ (ସନ୍ତରାଇଜ୍) ଧାନ ବୁଣିବାର ୧୫ ରୁ ୨୦ ଦିନରେ ମାଟିରେ ବତରଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ୧୩୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ଗଭୀର ଓ ସ୍ଵଳ୍ପଗଭୀର ଛଟାବୁଣା ଧାନ ଜମିରେ ଯେଉଁଠାରେ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇନାହିଁ ସେହି ଜମିରେ ୭ ରୁ ୧୦ ସେ.ମି. ଠିଆ ପାଣି ବାନ୍ଧିରଖି ବେତକ୍ଷଣି କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏକର ପିଛା ୧୮ କି.ଗ୍ରା ଯୁରିଆ ପିଲସାର ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଛଟା ବୁଣା ହୋଇଥିବା ବର୍ଷାଶ୍ରୀତ ସ୍ଵଳ୍ପଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଯଦି କୌଣସି ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇନାହିଁ ତେବେ ସେହି ଜମିରେ ୭ ରୁ ୧୦ ସେ.ମି. ଠିଆ ପାଣି ବାନ୍ଧିରଖି ବେତକ୍ଷଣି କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏକର ପିଛା ୩୬ କି.ଗ୍ରା. ଯୁରିଆ ପିଲସାର ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ରୁଆ ଧାନ :

- ଲୁଣିଯୁକ୍ତ ମାଟି ଏବଂ ଲୁଣି ପାଣି ପ୍ରଭାବିତ ଜମିରେ ଶୁଖିଲା ତଳିଘରା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଏଭଳି ଅଞ୍ଚଳରେ କାଦୁଆ ସାମୁଦ୍ରିକ ତଳିଘରା (କମ୍ପ୍ୟୁନିଟି ନର୍ସରୀ) କମ୍ ଲବଣାଂଶ ଥିବା ଜମିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ।
- ଜୁଲାଇ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ତଳିଘରାରେ ତଳିପକାଇବା କାମ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦେବା ଦରକାର ।
- ଉପଯୁକ୍ତ ଜଳସେଚନ ତଥା ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ସୁବିଧା ଥିବା ସ୍ଥାନରେ କାଦୁଆ ସାମୁଦ୍ରିକ ତଳିଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ।

- ଏକ ଏକର ଧାନ ଜମିରେ ରୋଇବା ପାଇଁ ୩୨୦ ବର୍ଗ ମିଟର (୨ ଗୁଣ୍ଠ) ତଳି ଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ଉଚ୍ଚତା ୧୦ ସେ.ମି., ପ୍ରସ୍ଥ ୧.୨ ରୁ ୧.୫ ମିଟର ଓ ସୁବିଧା ଅନୁସାରେ ଲମ୍ବାର ପଟାଳି ବିଶିଷ୍ଟ ତଳିଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ଦୁଇ ତଳିଘରା ପଟାଳି ମଧ୍ୟରେ ୩୦ ରୁ ୪୫ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନର ନାଳୀ ଜଳ ସେଚନ ଓ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ପାଇଁ ରଖନ୍ତୁ ।
- ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ଧାନ ହୋଇଥିଲେ ଏକର ପିଛା ୧୪-୧୬ କି.ଗ୍ରା ବିହନ ଏବଂ ସଙ୍କର ଧାନ ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ୫-୬ କି.ଗ୍ରା ବିହନ ତଳିଘରା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । କମ ଉର୍ବରତା ଜମିରେ ବର୍ଗମିଟର ପିଛା ୬-୩-୩ ଗ୍ରାମ୍ ହିସାବରେ $N : P_2O_5 : K_2O$ ତଳିଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ଜିଙ୍କର ପରିମାଣ କମ୍ ଥିବା ଜମିରେ ୯୬୦ ଗ୍ରାମ୍ ଜିଙ୍କ୍ ସଲଫେଟ୍ ୩୨୦ ବର୍ଗମିଟର (୮ ସେଣ୍ଟ) ତଳିଘରାରେ ମୂଳସାର ହିସାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ତଳି ପକାଇବା ପୂର୍ବରୁ ବିହନକୁ ବିଶୋଧନ ନିମନ୍ତେ ଏକ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ବିହନ ପାଇଁ ୧୦ ଗ୍ରାମ୍ ଟ୍ରାଇକୋଟର୍ମା ଜୀବାଣୁ ଗୁଣ୍ଡ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ବିହନକୁ ୮ ଘଣ୍ଟା ବତୁରାଇ ପାଣିରୁ ଛାଣିଲା ପରେ ଟ୍ରାଇକୋଟର୍ମା ଗୁଣ୍ଡ ମିଶାଇ ଏକ ଓଦା ଅଖା କିମ୍ବା ପଲିଥିନ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ୧୨ ରୁ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ଘୋଡାଇ ରଖନ୍ତୁ ନତୁବା ଏକ କି.ଗ୍ରା. ବିହନରେ ୩ ଗ୍ରାମ୍ କ୍ୟାପଟାନ୍ ୫୦% (କ୍ୟାପ୍ ଗୋଲଡ୍ / କ୍ୟାପ୍ତାରା) କିମ୍ବା ଥିରାମ୍ ୭୫% (ଥିରାମ୍ ୭୫ / ଥାଇରୋକ୍ସ) କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିକଳ୍ପ ଭାବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ବିଶୋଧନ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରି ବିହନ ବିଶୋଧନ କରନ୍ତୁ ।
- ଅତ୍ୟଧିକ ଘାସ ପ୍ରଭାବିତ ତଳିଘରାରେ ଘାସ ନି-ୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିହନ ବୁଣିବାର ୩-୫ ଦିନ ଭିତରେ ଏକର ପିଛା ୮୦ ଗ୍ରାମ୍ ପାଇରାଜୋସଲ୍‌ଫ୍ୟୁରାନ୍ ଇଥାଇଲ୍ କିମ୍ବା ଘାସ ଗଜା ହେବାର ୮ ରୁ ୧୦ ଦିନ ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଘାସ ୨-୩ ଟି ପତ୍ରଥୁବା ଅବସ୍ଥାରେ ଏକର ପ୍ରତି ୧୨୦ ମି.ଲି. ବିସପାରିବାକ୍‌ସୋଡିୟମ୍ ୧୦% ଏସ୍.ସି. ୧୬ ଲିଟର କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ତେୟରରେ ୮ ଟାଙ୍କି ଦ୍ରବଣ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଯଦି ତଳିଘରାରେ ଉକୁଣିଆ ପୋକ ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ଏକର ପ୍ରତି NSKE (ଆଜାଡିରାକ୍ଟିନ୍) ୮୦୦ ମି.ଲି. କିମ୍ବା ଲାମଡା ସାଇହାଲୋଥିନ୍ ୫ % ଇ.ସି. ୧୦୦ ମି.ଲି. କିମ୍ବା ଥାୟାମିଥୋକ୍ସାମ୍ ୨୫% ତର୍କୁ.ଜି ୪୦ ଗ୍ରାମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଯେଉଁ ଜାଗାରେ ଚେରଗଣ୍ଡି ରୋଗ ଏବଂ କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ସେଠାରେ ଧାନ ବୁଣିବାର ୫ ଦିନ ପରେ ପ୍ରତି ବର୍ଗମିଟର ତଳିଘରା ପିଛା, କାର୍ବୋଫୁରାନ୍ ଦାନାଦାର ୩ ଗ୍ରାମ୍ କିମ୍ବା ଫୋରେଟ୍ ୧ ଗ୍ରାମ୍ କିମ୍ବା ତାଇଆଜିନିନ୍ ୧ ଗ୍ରାମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଯଦି ତଳିଘରାରେ ପତ୍ରପୋତା ରୋଗ ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ପ୍ରୋପିକୋନାଜୋଲ ୧ ମି.ଲି. ହିସାବରେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ତଳିଘରାରେ ମହିଷା ରୋଗ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଲେ ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ଟେରୁକୋନାଜୋଲ ୫୦% ସହିତ ଟ୍ରାଇପ୍ଲୋକ୍ସିଝେବିନ୍ ୨୫% ତର୍କୁ.ଜି. ୦.୪ ଗ୍ରାମ୍ କିମ୍ବା ଆଇସୋପ୍ରୋଥାୟୋଲିନ୍ ୪୦ ଇ.ସି. ୧.୫ ମି.ଲି. ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ୭ ରୁ ୧୦ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ପୁଣି ଥରେ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ତଳିଘରାରେ ବକାନୀ ରୋଗ ଦେଖାଦେଲେ ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ଏକ ଗ୍ରାମ୍ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ୍ ୬୪% + ମ୍ୟାଙ୍କୋଜେବ୍ ୮% ୭୫ ତର୍କୁ.ପି. ଭଲଭାବେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ୭ ରୁ ୧୦ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ପୁଣି ଥରେ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ତଳିଘରାରେ ପତ୍ରଚିତ୍ରା ରୋଗ ଦେଖାଦେଲେ ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ମି.ଲି. ପ୍ରୋପିକୋନାଜୋଲ ୨୫ ଇ.ସି. କିମ୍ବା ମ୍ୟାଙ୍କୋଜେବ୍ ୭୫ ତର୍କୁ.ପି. କିମ୍ବା ୧.୫ ଗ୍ରାମ୍ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ୍ ୬୪% ସହିତ ମ୍ୟାଙ୍କୋଜେବ୍ ୮% ୭୫ ତର୍କୁ.ପି ଭଲଭାବେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ଟୁଙ୍ଗ୍ରା ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଲେ ଏହି ରୋଗର ବାହୁକ ସବୁଜ ପତ୍ରତିଆଁ ପୋକକୁ ନି-ୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ୦.୨୫ ମି.ଲି. ଇମିଡାକ୍ଲୋପ୍ରିଡ୍ ୭.୮ ଏସ୍.ଏଲ୍ କିମ୍ବା ୦.୨ ଗ୍ରାମ୍ ଥାୟାମିଥୋକ୍ସାମ୍ ୨୫ ତର୍କୁ.ଜି ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।

- କାଣ୍ଡବିକ୍ଷା ଯୋଗ ଏବଂ ପତ୍ରମୋଡା ଯୋଗର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଏକର ତଳିଘରା ପିଛା ଚିନୋଟି ଫେରୋମୋନ ଯକ୍ଷା / ଗ୍ରାଉ ରଖନ୍ତୁ । ଯଦି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାଉ ପିଛା ୪ ରୁ ୫ଟି ପୁରୁଷ ଯୋଗ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ପଡ଼ନ୍ତି, ତେବେ ଏକର ପିଛା ୮୦୦ ମି.ଲି. ଆଜାଡିରାକ୍ଲିନ୍ କିମ୍ବା ୪ କି.ଗ୍ରା. କ୍ଲୋରାନଗ୍ରାନିଲିପ୍ରୋଲ ୦.୪% ଜି.ଆର. ସହିତ ବାଲି ସମାନ ଭାବରେ ମିଶାଇ କିମ୍ବା ୬୦ ମି.ଲି. କ୍ଲୋରାନଗ୍ରାନିଲିପ୍ରୋଲ ୧୮.୫% ଏସ୍.ସି. ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ କିମ୍ବା ୧୦ କି.ଗ୍ରା. କାର୍ବୋଲ୍ ହାଇଡ୍ରୋକ୍ଲୋରାଇଡ୍ ୪ ଜି. ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ତଳିଘେରାରେ ନଳୀଯୋଗ ଦେଖାଦେଲେ ଏକର ପିଛା ୮୦ ମି.ଲି. ଇଣ୍ଡୋକ୍ସାକାର୍ବ ୧୫.୮% ଇ.ସି. କିମ୍ବା ୨୦ ମି.ଲି. ଫ୍ଲୁବେକ୍ସିଆମାଇଡ୍ ୩୯.୩୫% ଏସ୍.ସି. ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଧାନ ରୁଆ ଯକ୍ଷ ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାନ ରୋକିବା ପାଇଁ ୧୫ ରୁ ୨୦ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ମଣିଶା ତଳିଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ପଲିଥିନକୁ ସମାନ ଭାବେ ସମତଳ ଚଟାଣ ବା ଜମିରେ ବିଛାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ବର୍ଗାକାରର ଏକ କାଠ ଛାଞ୍ଚ ରଖନ୍ତୁ । ଚାରିଭାଗ ଗୁଣ୍ଡ ମାଟି ସହିତ ଏକ ଭାଗ ଗୁଣ୍ଡ ଜୈବିକ ସାର ମିଶ୍ରଣକୁ ପଲିଥିନ୍ ଉପରେ ୨ ସେ.ମି. ବହଳରେ ସମତଳ ଭାବେ ବିଛାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ପୂର୍ବ ଗଢ଼ୁରିତ ଧାନ ବିହନକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା ପଲିଥିନ୍ ତଳିଘରା ଉପରେ ବୁଣନ୍ତୁ । ବୁଣିସାରିବା ପରେ ମଞ୍ଜିକୁ ୦.୫ ସେ.ମି. ବହଳର ମାଟି ଗୁଣ୍ଡ ଦ୍ଵାରା ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ତଳିଘରା ଖୋଲା ଜାଗାରେ ଥିଲେ କିଛି ନତା କିମ୍ବା କଦଳୀପତ୍ର ଦ୍ଵାରା ୨ ରୁ ୩ ଦିନ ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ତଳିଘରାକୁ ଓଦା ରଖିବା ପାଇଁ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ଜଳସେଚନ କରନ୍ତୁ । ଏକ ଏକର ଗୁଣ୍ଡ ଜମି ପାଇଁ ୪୦ ବର୍ଗମିଟର (ଏକ ସେକ୍ସ) ତଳିଘରା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।
- ମୁଖ୍ୟ ଜମିକୁ ୭-୧୦ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ଦୁଇଥର କାଦୁଅ କରି ଭଲଭାବେ ସମତଳ କରି ଦିଅନ୍ତୁ । ପ୍ରଥମ କାଦୁଅ ପୂର୍ବରୁ ଏକର ପ୍ରତି ୮ କ୍ଲିଣ୍ଟାଲ ସତା ଗୋବର ଖତ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ମୁଖ୍ୟ ଜମିରେ ପ୍ରଥମ ଥର କାଦୁଅ କରିବା ସମୟରେ ଧଣିଘ୍ନ ଗଛକୁ ଭଲଭାବରେ ମିଶାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ କିସମ ପାଇଁ ଏକର ପିଛା (୩୫ କି.ଗ୍ରା. ଡି.ଏ.ପି + ୨୭ କି.ଗ୍ରା ଏମ୍.ଓ.ପି) କିମ୍ବା (୧୮ କି.ଗ୍ରା ଯୁରିଆ + ୧୦୦ କି.ଗ୍ରା. ଏସ୍. ଏସ୍. ପି. + ୨୭ କି.ଗ୍ରା ଏମ୍.ଓ.ପି) ଶେଷ ଓଡ଼ କାଦୁଅ କରିବା ସମୟରେ ମୂଳସାର ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ବାଲିଆ ମାଟି ହୋଇଥିଲେ ଏକର ପିଛା (୩୫ କି.ଗ୍ରା. ଡି.ଏ.ପି + ୧୩.୫ କି.ଗ୍ରା. ଏମ୍.ଓ.ପି) କିମ୍ବା (୧୮ କି.ଗ୍ରା ଯୁରିଆ + ୧୦୦ କି.ଗ୍ରା. ଏସ୍.ଏସ୍.ପି. + ୧୩.୫ କି.ଗ୍ରା. ଏମ୍.ଓ.ପି) ମୂଳସାର ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ସଙ୍କରଜାତୀୟ ଧାନ କିସମ ପାଇଁ (୫୩ କି.ଗ୍ରା. ଡି.ଏ.ପି. + ୨୭ କି.ଗ୍ରା. ଏମ୍.ଓ.ପି.) କିମ୍ବା (୨୭ କି.ଗ୍ରା. ଯୁରିଆ + ୧୫୦ କି.ଗ୍ରା.ଏସ୍.ଏସ୍.ପି. + ୩୦ କି.ଗ୍ରା. ଏମ୍.ଓ.ପି.) ମୂଳସାର ଭାବେ ଶେଷ ଓଡ଼ କାଦୁଅ କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଦସା ଅଭାବ ଥିବା ଜମିରେ ଏକର ପିଛା ୧୦ କି.ଗ୍ରା. ଜିଙ୍କସଲଫେଟ୍ କିମ୍ବା ୬ କି.ଗ୍ରା. ଜିଙ୍କ-EDTA (ଦୁଇବର୍ଷକୁ ଥରେ) ଶେଷ ଓଡ଼ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତ ସମୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଯେଉଁ ଜମିରେ ବୋରନର ଅଭାବ ଥାଏ ସେଠାରେ ଏକର ପିଛା ବୋରାକୁ ୨ କି.ଗ୍ରା. ଶେଷ ଓଡ଼ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତ ସମୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ଧାନର ୨୫ ରୁ ୩୦ ଦିନର ତଳି ୨୦ X ୧୫ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ବୁଦା ପ୍ରତି ୨-୩ ଟି ତଳିରୁଅନ୍ତୁ ଏବଂ ସଙ୍କରଜାତୀୟ ଧାନ ବୁଦା ପ୍ରତି ୧-୨ ଟି ତଳିରୁଅନ୍ତୁ ।
- ଘାସ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ୪ କି.ଗ୍ରା. ଘାସମରା ଦାନାଦାର ବେନ୍ସଲପ୍ୟୁରାନ୍ ମିଥାଇଲ ୦.୬% + ପ୍ରେଟିଲାଇକ୍ଲୋର ୬% ଜି.ଆର. ସହିତ ୪ କି.ଗ୍ରା ବାଲି ମିଶାଇ ଧାନ ତଳି ରୋକିବାର ୫ ରୁ ୧୦ ଦିନ ପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଘାସ ଗଜା ହେବାର ୮ ରୁ ୧୦ ଦିନ ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଘାସ ୨-୩ ଟି ପତ୍ରଥୁବା ଅବସ୍ଥାରେ ୧୨୦

ମି.ଲି. ବିସ୍ଫାରିବାକ୍ଷୋତିୟମ୍ ୧୦% ଏସ୍.ସି. ୧୭ ଲିଟର କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ତ୍ରୋୟରରେ ୮ ଟାଙ୍କି ପ୍ରସାରି ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

- ଋଷାଭାଜମାନେ ଧାନ ଋଷ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଧିକ ସୂଚନା ବା ବିବରଣୀ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ, କଟକ ଦ୍ଵାରା ବିକଶିତ ରାଇସ୍ ଏକ୍ସପର୍ଟ ମୋବାଇଲ୍ ଆପ୍ (riceXpert) ଗୁଗୁଲ୍ ପ୍ଲେଷ୍ଟୋରରୁ ତାହାନ୍ଲୋଡ କରି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ।

ନିଅଣ୍ଟିଆ ମୌସୁମୀ ବର୍ଷା ଅଞ୍ଚଳ ଋଷାଭାଜମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ :

- ନିଅଣ୍ଟିଆ ବର୍ଷା ହୋଇଥିବା ଉଚ୍ଚ ଜମି ଯେଉଁଠାରେ କମ୍ ଦିନିଆ ଧାନ କିସମ ବୁଣାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ସେଠାରେ ଜମିର ବତର ଦେଖି ମୁଗ, ବିରି, ମାଣ୍ଡିଆ, ବାଦାମ ଏବଂ ମସୁର ତାଳି ଆଦି ବୁଣିଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଅତ୍ୟଧିକ ବର୍ଷା ହୋଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଧାନ ବୁଣା ଏବଂ ଶୀର୍ଷସାର କିମ୍ବା ଘାସ ମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କିଛି ଦିନ ପାଇଁ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- ବୁଣାଧାନରେ ଥିବା ଜମିରେ ଜମିର ବତର ଦେଖି ପ୍ରଥମ ଶୀର୍ଷସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଜମିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବତର ନଥିଲେ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- ଧାନ ଜମିର ହିତଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ବର୍ଷାଜଳକୁ ସଂଚୟ କରନ୍ତୁ ।

*****